

Uppehållstillstånd för övriga studier

RS/004/2020

Fastställelsebeslut: RA/008/2020			Version 1.0
Beslutsdatum: 2020-06-03			
Gäller för: operativ verksamhet			
Gäller från och med: 2020-06-03			
2024-04-05	6.0	1, 3, 3.1, 3.1.1, 3.1.2, 3.2, 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.2.7, 3.3, 3.4, 3.5 och 3.6	RA/020/2024
2023-03-03	5.0	3.2.1	RA/012/2023
2022-07-01	4.0	1, 3.1.1, 3.3	RA/047/2022
2022-01-28	3.0	3.1.1, 3.1.2, 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 (borttag sista stycket), 3.2.4, 3.2.6, 3.3, 3.4 och 3.5	RA/006/2022
2020-07-03	2.0	1, 3.3.3, 3.2.4 och 3.3	RA/025/2020

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Fakta om rättsliga ställningstaganden	1
Sammanfattning.....	3
1. Syfte och bakgrund	4
2. Gällande rätt.....	4
3. Rättslig bedömning	5
3.1 Övriga studier.....	5
3.1.1 Tillståndsgrundande utbildning.....	5
3.1.2 Icke tillståndsgrundande utbildning	6
3.2 Förutsättningarna för tillstånd	6
3.2.1 Försörjningskrav	7
3.2.2 Krav på heltäckande sjukförsäkring.....	8
3.2.3 Antagningskrav och krav på erlagda avgifter	8
3.2.4 Krav på heltidsstudier	8
3.2.5 Krav på studieavsikt.....	8
3.2.6 Rimlighetskravet	9
3.2.7 Förfalskade handlingar och andra oriktiga uppgifter	9
3.3 Tillståndstider	10
3.4 Förlängt uppehållstillstånd	10
3.5 Familjemedlemmar	11
3.6 Arbetstillstånd	11
Gällande rätt.....	12
Utlänningslagen (2005:716).....	12
Utlänningsförordningen (2006:97)	14
Socialförsäkringsbalk (2010:110).....	14

Sammanfattning

- Uppehållstillstånd för övriga studier kan beviljas med stöd av 5 kap. 10 § utlänningslagen (2005:716).
- Det som omfattas av begreppet övriga studier är:
 - folkhögskoleutbildning på gymnasial nivå,
 - utbytesstudier på gymnasieskola som arrangeras genom en organisation som verkar för internationellt elevutbyte,
 - studier på International Baccalaureate på gymnasienivå (IB-utbildning),
 - konst- och kulturutbildning,
 - utbildning vid World Maritime University (WMU) som inte leder till högskoleexamen, samt
 - vissa yrkesinriktade utbildningar som omfattas av tillsyn från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH).
- Av den ovanstående definitionen framgår motsatsvis att andra kategorier av utbildningar inte kan ligga till grund för uppehållstillstånd för övriga studier.
- Utbildning som omfattas av begreppen högre utbildning eller uppdrags- eller specialiseringsutbildning kan inte leda till ett uppehållstillstånd för övriga studier.
- Studier på grundskola eller på grundskolenivå kan inte heller ligga till grund för uppehållstillstånd för övriga studier. Inte heller är studier på exempelvis Komvux och svenska för invandrare (SFI) tillståndsgrundande. Uppehållstillstånd beviljas inte för fristående språkstudier.
- Kraven på att vara antagen till en utbildning på heltid, tillräckliga medel för sitt uppehälle under tillståndstiden och för att täcka kostnader för sin återresa, tillgång till heltäckande sjukförsäkring samt avsikt att studera ska i huvudsak motsvara de krav som gäller i ärenden angående uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning.
- Det ska framstå som rimligt att den sökande kommer till Sverige för att genomföra de studier som han eller hon åberopar i sin ansökan.
- En ansökan om uppehållstillstånd för övriga studier kan inte beviljas om den sökande visar upp handlingar till stöd för ansökan som har förvärvats på bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende. Ansökan ska även avslås om det framkommer att den sökande medvetet lämnat oriktiga uppgifter eller förtigit omständigheter som är av betydelse för att få uppehållstillståndet.
- Uppehållstillstånd för övriga studier kan beviljas för ett år i taget eller den kortare tid som studierna avser.

- Vid ansökan om förlängning av uppehållstillstånd för övriga studier ska den sökande visa att han eller hon har gjort godtagbara framsteg i studierna samt att övriga villkor för uppehållstillstånd är uppfyllda.
- Medföljande familjemedlemmar till en person som ska bedriva övriga studier har, till skillnad från familjemedlemmar till studerande inom högre utbildning, ingen särskild möjlighet att vistas i Sverige på grund av anknytning till den studerande. De är i stället hänvisade till att ansöka om uppehållstillstånd på egen grund. Exempelvis kan de ansöka om uppehållstillstånd för besök med stöd av 5 kap. 10 § utlänningslagen.
- En utlänning som beviljas uppehållstillstånd för övriga studier får inte arbeta i Sverige.

1. Syfte och bakgrund

Detta rättsliga ställningstagande ger riktlinjer för ärenden om uppehållstillstånd för studier som inte avser studier inom högre utbildning; så kallade övriga studier. Uppehållstillstånd för övriga studier beviljas med stöd av 5 kap. 10 § utlänningslagen.

Den 1 januari 2020 införlivades studerande- och forskardirektivet¹ i svensk rätt. Författningsändringarna innebär förändringar även för handläggningen av ärenden om uppehållstillstånd för övriga studier. Bland annat har kretsen av personer som kan få uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning (5 b kap. 3 § utlänningslagen) utökats så att den även omfattar vissa utbildningar som tidigare klassificerades som övriga studier. Även kraven för att beviljas uppehållstillstånd för studier har ändrats, vilket föranlett en översyn av förutsättningarna för att beviljas uppehållstillstånd för övriga studier.

2. Gällande rätt

Se bilaga.

¹ Europaparlamentets och Rådets direktiv 2016/801 av den 11 maj 2016 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pair-arbete.

3. Rättslig bedömning

Uppehållstillstånd för studier kan beviljas med stöd av 5 kap. 10 § utlänningslagen. Det är med stöd av denna bestämmelse som prövningen sker när det gäller uppehållstillstånd för övriga studier. I 5 kap. 10 § utlänningslagen anges dock endast att uppehållstillstånd kan beviljas för bland annat studier; det anges i denna paragraf inte några villkor som ska vara uppfyllda för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas. Sådan vägledning om villkoren för uppehållstillstånd finns inte heller i förarbeten. Inte heller har det hittills meddelats några vägledande avgöranden av Migrationsöverdomstolen avseende övriga studier.

Enligt Migrationsverkets bedömning bör kraven för att beviljas uppehållstillstånd för övriga studier i huvudsak motsvara de krav som ställs i 5 b kap. utlänningslagen för att beviljas uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning.

3.1 Övriga studier

En grundläggande utgångspunkt gällande vad som bör omfattas av begreppet övriga studier är att det inte omfattar utbildningar som kan ligga till grund för uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning enligt 5 b kap. 3 § utlänningslagen. Uppdrags- eller specialiseringsutbildning, som kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt 4 kap. 5 § utlänningsförordningen (2006:97), omfattas inte heller av begreppet övriga studier.

3.1.1 Tillståndsgrundande utbildning

Utbildning på gymnasial nivå vid folkhögskola kan ligga till grund för uppehållstillstånd för övriga studier.

När det gäller möjligheten att beviljas uppehållstillstånd för studier på gymnasieskola ska först nämnas att gymnasiestudier i detta fall inte inkluderar de gymnasiestudier som i vissa specifika fall kan ligga till grund för uppehållstillstånd enligt lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå.

Uppehållstillstånd för övriga studier får beviljas i de fall utlänningen har antagits till utbytesstudier på gymnasieskola, s.k. *utbyteselever*. Villkoret är att sådant elevutbyte arrangeras genom en organisation som verkar för internationellt elevutbyte. Exempel på sådana organisationer är Rotary och Student Travel Schools (STS).

Uppehållstillstånd för övriga studier kan även beviljas den som har antagits till studier på International Baccalaureate på gymnasienivå (IB-utbildning), samt det förberedande året som motsvarar årskurs 10 i gymnasieskolan; det vill säga tre års studier på IB-program. Utbildningen har en stark internationell prägel, vilket föranleder att tillstånd kan beviljas för hela utbildningen; dock för ett år i taget.

Konst- och kulturutbildning kan ligga till grund för uppehållstillstånd för övriga studier. Med detta åsyftas inte samtliga utbildningar inom sådana ämnen, utan specifikt utbildningsformen konst- och kulturutbildning. Det är eftergymnasial utbildning där Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) utför tillsyn och kvalitetsgranskning.² MYH godkänner vilka utbildningar som får ingå i utbildningsformen, samt ansvarar för en webbplats³ där alla aktuella utbildningar finns uppräknade.

MYH utövar även tillsyn av andra yrkesinriktade utbildningar. Upphållstillstånd för övriga studier kan beviljas för yrkesinriktad utbildning om utbildningsanordnaren är en av de som omfattas av MYH:s tillsyn⁴. Observera att prövningen ska utgå från vilka utbildningsanordnare som omfattas och att det inte endast är de omnämnda utbildningarna under tillsyn som är tillståndsgrundande. Yrkeshögskoleutbildning räknas inte till denna kategori; sådan utbildning omfattas i stället av bestämmelserna gällande uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning.

Utbildning vid WMU som inte leder till någon examen kan vara övriga studier. Mastersutbildningar och utbildningar för doktorander vid WMU leder i regel till en examen som av Universitetskanslersämbetet har jämförts med en svensk högskoleexamen, och ses därför som studier inom högre utbildning.

3.1.2 Icke tillståndsgrundande utbildning

Av tidigare redogörelser framgår en grundläggande avgränsning mellan tillståndsgrundande och icke tillståndsgrundande utbildning, samt olika konkreta exempel på när uppehållstillstånd kan respektive inte kan beviljas. Nedan följer ytterligare några exempel på utbildningar som inte kan ligga till grund för ett uppehållstillstånd för övriga studier. Studier på grundskola eller grundskolenivå kan inte ligga till grund för uppehållstillstånd för övriga studier. Inte heller kan studier på kommunal vuxenutbildning (till exempel Komvux) eller SFI-utbildning ligga till grund för uppehållstillstånd för övriga studier.

Detsamma gäller i normalfallet för studier på gymnasieskola, med undantag för de fall som räknas upp under rubrik 3.1.1 i detta ställningstagande.

Upphållstillstånd för övriga studier beviljas som regel inte för studier vid utbildningar som avser språkstudier. Upphållstillstånd får dock beviljas i de fall språkstudierna är en del av en tillståndsgrundande utbildning (exempelvis konst- och kulturutbildning). Vid en bedömning av rimlighetskravet (se mer under rubrik 3.2.6 nedan) ska även beaktas språkstudiernas längd i förhållande till omfattningen av den efterföljande delen av utbildningen.

3.2 Förutsättningarna för tillstånd

Utgångspunkten är att kraven för att beviljas uppehållstillstånd för övriga studier i möjligaste mån bör motsvara de krav som ställs för att beviljas uppehållstillstånd

² Se även förordning (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

³ www.konstkulturutbildning.se

⁴ <https://www.myh.se/utbildningar-med-endast-tillsyn>

för studier inom högre utbildning i 5 b kap. utlänningslagen. Utöver de specifika krav som redogörs för närmare nedan gäller även de allmänna kraven för uppehållstillstånd såsom kravet på styrkt identitet och giltigt pass och att uppehållstillstånd ska vara ansökt om och beviljats före inresa. Även 5 kap. 17 § utlänningslagen ska beaktas.

Bestämmelsen om uppehållstillstånd enligt 5 kap. 10 § utlänningslagen är en fakultativ bestämmelse, vilket innebär att det inte finns någon ovillkorlig rätt för en utländsk medborgare att beviljas uppehållstillstånd. En bedömning på objektiva grunder får göras i varje enskilt fall (jfr. med MIG 2015:11). Omständigheter som även kan beaktas är exempelvis sådana som hänför sig till den sökandes personliga förhållanden eller tidigare agerande. Se t.ex. MIG 2023:14 och betydelsen av att tidigare lämnat oriktiga uppgifter eller på annat sätt förtigat omständigheter.

3.2.1 Försörjningskrav

En grundläggande förutsättning för att uppehållstillstånd för övriga studier ska kunna beviljas är att den sökande kan visa att han eller hon kommer att ha tillräckliga medel för sitt uppehälle under hela tillståndstiden och för att täcka kostnaderna för sin återresa. Detta ska visas genom egna medel, stipendium eller på liknande sätt. I prövningen av försörjningskravet kan enbart medel som är till den sökandes uppehälle eller återresa beaktas. Samma krav gäller uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning (5 b kap. 9 § 1 UtL) och bedömningen av försörjningskravet ska motsvara den bedömning som görs gällande studier inom högre utbildning.

En utlänning som ansöker om uppehållstillstånd för övriga studier kommer i de flesta fall inte kunna tillgodoräkna sig framtida inkomster från anställning. Som utvecklas i detta rättsliga ställningstagande får en person som beviljas uppehållstillstånd för övriga studier inte arbeta i Sverige.

Nivån på försörjningskravet

Nivån på försörjningskravet ska motsvara den nivå som gäller för att kunna beviljas uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning enligt 5 b kap. 3 § utlänningslagen.⁵ För att kunna beviljas uppehållstillstånd för övriga studier krävs därför att den sökande förfogar över minst 18 procent av det prisbasbelopp som fastställs enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (2010:110) per månad under perioden med uppehållstillstånd.

Om den studerande har fri kost och/eller logi genom utbildningsanordnaren eller en organisation som arbetar för internationellt utbyte kan försörjningskravet sättas ned. För fri kost kan nedsättning av försörjningskravet göras med 5 procent av prisbasbeloppet per månad. Fri logi medför möjlighet till en nedsättning med 8 procent av prisbasbeloppet per månad.

⁵ Se MIGRFS 2023:01.

3.2.2 Krav på heltäckande sjukförsäkring

För att beviljas uppehållstillstånd för övriga studier krävs att den sökande, vid vistelse som kommer att uppgå till högst ett år, visar att han eller hon har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige. Den heltäckande sjukförsäkringen ska gälla under hela vistelsen i Sverige. Personer som är eller kommer bli folkbokförda i Sverige anses ha ett fullgott försäkringsskydd.⁶

Bedömningen av om sjukförsäkringen kan godtas motsvarar i huvudsak den som gäller i ärenden om uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning (5 b kap. 9 § första stycket 2 utlänningslagen). En skillnad jämfört med 5 b kap. 9 § första stycket 2 utlänningslagen är att den sökande måste visa att han eller hon *har* en heltäckande sjukförsäkring. Det är således inte tillräckligt att den sökande har ansökt om en sådan.

3.2.3 Antagningskrav och krav på erlagda avgifter

För att uppehållstillstånd ska beviljas måste den sökande styrka att han eller hon är slutgiltigt antagen till en utbildning i Sverige. Om det krävs att den sökande har erlagt en avgift till utbildningsanordnaren för att få påbörja utbildningen måste denna vara erlagd för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas.

I kravet på att den sökande måste vara antagen till en utbildning i Sverige ingår även att den sökande ska kunna ta del av studierna genom att ta sin studieplats i anspråk. En förutsättning för att uppehållstillstånd ska beviljas är sökandens närvaro här i landet. Studier som ska bedrivas på distans berättigar således inte till uppehållstillstånd. Inte heller studier som ska bedrivas utomlands under en period kan ligga till grund för uppehållstillstånd.

3.2.4 Krav på heltidsstudier

I 5 b kap. 3 § utlänningslagen uppges att utbildningen ska vara på heltid för att uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning ska kunna beviljas. Motsvarande krav på heltidsstudier ska även ställas för att uppehållstillstånd för övriga studier ska kunna beviljas.

Heltidsstudier är studier som omfattar planerat studiearbete om i snitt minst 20 undervisningstimmar per vecka. Med planerat studiearbete menas främst lärarledd undervisning och handledning. Praktik som är en planerad del av utbildningen är också att betrakta som en del av studierna.

För övriga studier som enbart bedrivs på universitet och högskola ska den sökande visa att kravet på heltidsstudier är uppfyllt genom att studierna motsvarar 30 högskolepoäng per termin..

3.2.5 Krav på studieavsikt

Enligt 5 b kap. 12 § andra stycket 2 utlänningslagen får en ansökan om uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning avslås om det finns grundad

⁶ Jfr. med prop. 2019/20:9 s. 49.

anledning att anta att utlänningen avser att vistas i Sverige av andra skäl än dem som ansökan avser.

Även vid prövning av uppehållstillstånd enligt 5 kap. 10 § utlänningslagen fästs vikt vid den sökandes avsikt med vistelsen. En ansökan om uppehållstillstånd för övriga studier bör inte beviljas om sökandens avsikt är att nyttja tillståndet av andra skäl än de som ansökan avser (dvs. bristande studieavsikt).

3.2.6 Rimlighetskravet

För att uppehållstillstånd för övriga studier ska beviljas krävs även, med hänsyn till vad som framkommer om studiernas omfattning och upplägg, att det framstår som rimligt att utlänningen kommer till Sverige för att genomgå studierna. Det finns inget krav på att det ska gälla en utbildning på akademisk nivå. Det bör dock ställas krav på att det är en utbildning som ligger på en högre nivå av teoretiska eller praktiska kunskaper.

Bedömningen görs som en helhetsbedömning, så om svagare skäl anges i en del kan detta vägas upp av starkare omständigheter i en annan del. Exempel på skäl som kan tala för att upplägget är rimligt är att sökanden har anknytning till Sverige genom tidigare laglig vistelse, att den planerade vistelsen är ett led i ett internationellt utbyte eller att den sökande tidigare bedrivit svenskstudier på en högre nivå.

Studier som enbart syftar till personlig utveckling eller liknande är i regel inte rimliga, vilket innebär att uppehållstillstånd inte bör beviljas för den typen av utbildning.

I rimlighetskravet ligger även en möjlighet att avslå en ansökan i de fall som utbildningsanordnaren eller den sökta utbildningen inte framstår som seriös. Utgångspunkten är att utbildningsanordnaren eller den sökta utbildningen är seriös, men det kan i vissa fall finnas skäl ifrågasätta detta. Missbruk i detta fall kan vara t.ex. att det i ärenden om uppehållstillstånd för studier hos samma utbildningsanordnare eller utbildning har förekommit någon form av missbruk.

Ett exempel på en form av missbruk är om sökande systematiskt nyttjat uppehållstillståndet för andra syften än studier.

Det är Migrationsverket som har bevisbördan för att visa att en utbildningsanordnare eller en viss utbildning inte är seriös.

3.2.7 Förfalskade handlingar och andra oriktiga uppgifter

Enligt 5 b kap. 11 § utlänningslagen ska en ansökan om uppehållstillstånd, för bland annat studier inom högre utbildning, avslås om den sökande visar upp handlingar till stöd för ansökan som har förvärvats på bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende. Motsvarande krav bör ställas för uppehållstillstånd för övriga studier. Kravet innefattar även att en ansökan ska avslås om det framkommer att den sökande medvetet lämnat oriktiga uppgifter eller förtigat omständigheter som är av betydelse för att få uppehållstillståndet.

3.3 Tillståndstider

Ett uppehållstillstånd enligt 5 kap. 10 § utlänningslagen ska vara tidsbegränsat. För sökande som är antagna till övriga studier kan uppehållstillstånd beviljas för ett år i taget eller den kortare tid som studierna avser.

Utgångspunkten är att uppehållstillståndstiden ska begränsas utifrån den tid som den sökande ska bedriva heltidsstudier. Migrationsverket bedömer att i detta fall kan det i begreppet heltidsstudier inräknas en kortare tid inför starten och efter avslut av de formella studierna. Detta för att möjliggöra att den sökande ska kunna resa in i Sverige och installera sig innan studiestart samt avsluta sin vistelse här.

Eftersom detta är ett undantag från kravet på heltidsstudier kan en bufferttid i normalfallet ges under en begränsad tid; högst två veckor före studieperioden och två veckor efter studieperioden. Kraven som ska vara uppfyllda är att sökanden ska ha tillräckliga medel, giltigt pass och heltäckande sjukförsäkring även under bufferttiden.

När det gäller utbyteselever som ska studera på gymnasieskola genom en organisation som verkar för internationellt utbyte (exempelvis Rotary och STS) kan en längre bufferttid ges, i syfte att möjliggöra att eleverna kan delta i inledande och avslutande aktiviteter som anordnas av utbytesorganisationen. Om det rör sig om en tid utöver den formella studieperioden som efter en helhetsbedömning i det enskilda ärendet framstår som oproportionerligt lång kan dock bufferttiden begränsas.

3.4 Förlängt uppehållstillstånd

Vid en ansökan om förlängt uppehållstillstånd ska det bedömas om det föreligger vägande skäl att förlänga vistelsetiden (5 kap. 19 § utlänningslagen). Vid bedömningen av om det föreligger vägande skäl ska bland annat beaktas om villkoren för att beviljas uppehållstillstånd för övriga studier är uppfyllda. För att förlängt uppehållstillstånd för övriga studier ska kunna beviljas krävs utöver att de villkor som gäller vid en förstagångsansökan ska vara uppfyllda även att den sökande har gjort godtagbara framsteg i sina studier. Bedömningen av godtagbara framsteg i studierna motsvarar den som görs vid studier inom högre utbildning.

När det gäller förlängningsansökningar är en förutsättning att ansökan har getts in i tid och att den avser samma grund för uppehållstillstånd som det tidigare tillståndet.⁷

Uppdateringen av detta rättsliga ställningstagande som har trätt i kraft den 5 april 2024 medför att vissa utbildningar som tidigare kunnat ligga till grund för uppehållstillstånd för övriga studier inte längre är tillståndsgrundande. Personer som tidigare beviljats uppehållstillstånd för övriga studier för att bedriva sådan

⁷ Se Migrationsverkets rättsliga ställningstagande RS/082/2021, Rättsligt ställningstagande angående hantering av ansökningar om fortsatt uppehållstillstånd m.m.

utbildning som inte längre omfattas av definitionen av övriga studier ska som huvudregel, i den mån det är möjligt, ges möjlighet att slutföra sin utbildning.

Om en person har beviljats uppehållstillstånd för övriga studier innan ikraftträdandet av det rättsliga ställningstagandet den 5 april 2024 kan den personen därför beviljas förlängt uppehållstillstånd för att slutföra utbildningen, även om den inte längre räknas upp bland de utbildningar som utgör övriga studier.

En förutsättning är att övriga villkor för att bevilja förlängt uppehållstillstånd är uppfyllda. Även i dessa fall gäller att uppehållstillstånd som längst beviljas för ett år i taget eller den kortare tid som studierna avser.

3.5 Familjemedlemmar

Medföljande familjemedlemmar till en student som ska bedriva övriga studier har, till skillnad från familjemedlemmar till studerande inom högre utbildning, ingen särskild möjlighet att vistas i Sverige på grund av anknytning till den studerande. De är i stället hänvisade till att ansöka om uppehållstillstånd på egen grund om de vill vistas i Sverige. Exempelvis kan de ansöka om uppehållstillstånd för besök med stöd av 5 kap. 10 § utlänningslagen. Angående villkoren för att beviljas uppehållstillstånd för besök, se vidare i Migrationsverkets rättsliga ställningstagande angående uppehållstillstånd för besök (RS/001/2024).

3.6 Arbetstillstånd

En utlänning som beviljas uppehållstillstånd för övriga studier ska inte beviljas arbetstillstånd enligt 6 kap. 3 § utlänningslagen. Dessa individer är i de flesta fall inte undantagna kravet på arbetstillstånd enligt 5 kap. 2–3 §§ utlänningsförordningen och har då inte rätt att arbeta under vistelsen i Sverige.

Bilaga till RS/004/2020

Gällande rätt

Utlänningslagen (2005:716)

5 kap. 10 § Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för arbete, studier, besök eller för att bedriva näringsverksamhet.

5 kap. 17 § Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel ska det, utom i fall som avses i 1, 2, 2 a, 2 d, 3 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 a § första stycket 1 och andra stycket ska det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid om uppehållstillstånd skulle beviljas.

Upphållstillstånd enligt 3 § första stycket 2 eller 3 och 3 a § andra stycket får beviljas endast efter medgivande också av den förälder till vilken anknytning inte åberopas, om den föräldern har del i vårdnaden av barnet.

Upphållstillstånd ska inte beviljas en person som har ställning som varaktigt bosatt i en annan EU-stat, eller hans eller hennes anhöriga, om personen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet.

5 kap. 19 § En ansökan om uppehållstillstånd som avser förlängning av ett pågående besök eller någon annan tidsbegränsad vistelse här i landet får bifallas trots att utlänningen vistas i Sverige, om det finns vägande skäl för förlängning av vistelsetiden.

5 b kap. 3 § En utlänning som har antagits till en utbildning på heltid vid en läroanstalt för högre utbildning i Sverige ska, om utlänningen har betalat de avgifter som tas ut för studierna vid läroanstalten och inte något annat följer av 9-12 §§, beviljas ett uppehållstillstånd för studier inom högre utbildning. Ett uppehållstillstånd enligt första stycket ska, om inte något annat följer av tredje stycket, gälla i minst ett år eller den kortare tid som studierna ska pågå.

Om utlänningen omfattas av ett unionsprogram eller ett multi- lateralt program som främjar tredjelandsmedborgares rörlighet eller av ett avtal mellan två eller flera läroanstalter och förutsättningarna för att bevilja tillstånd för hela studieperioden är uppfyllda, ska uppehållstillståndet gälla i minst två år eller den kortare tid som studierna ska pågå.

5 b kap. 9 § För att beviljas ett uppehållstillstånd enligt 1-8 §§ ska utlänningen

1.visa att han eller hon kommer att ha tillräckliga medel för sitt uppehälle under tillståndstiden och för att täcka kostnaderna för sin återresa,

2. vid vistelse som kommer att uppgå till högst ett år, visa att han eller hon har, eller har ansökt om, en heltäckande sjukförsäkring som gäller i Sverige,
3. inte utgöra ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller allmän folkhälsa, och
4. visa vårdnadshavares medgivande, om utlänningen är under 18 år.

5 b kap. 11 § Ett uppehållstillstånd enligt 1-8 §§ ska inte heller beviljas en utlänning som visar upp handlingar till stöd för ansökan som har förvärvats på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende.

5 b kap. 12 § Ett uppehållstillstånd enligt 1-6 §§ får vägras om värdenheten

1. har blivit påförd en sanktion för att ha haft en utlänning anställd utan nödvändiga tillstånd,
2. har blivit påförd en sanktion för att ha lämnat oriktiga uppgifter till ledning för en myndighets beslut om skatt eller avgift och uppgifterna rör redovisning av arbete, eller
3. inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor.

Ett uppehållstillstånd enligt 1-6 §§ får också vägras om

1. anställningsvillkoren är sämre än de villkor som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket eller branschen,
2. det finns grundad anledning att anta att utlänningen avser att vistas i Sverige av andra skäl än dem som ansökan avser,
3. värdenheten huvudsakligen har inrättats eller drivs för att underlätta inresan för utlänningen, eller
4. värdenheten håller på att avvecklas eller har avvecklats genom en konkurs eller om värdenheten inte bedriver någon ekonomisk verksamhet.

6 kap. 3 § Arbetstillstånd får ges till en utlänning som har tidsbegränsat uppehållstillstånd, om inte skäl hänförliga till syftet med uppehållstillståndet talar häremot.

Att permanent uppehållstillstånd får meddelas för vissa arbetstagare framgår av 5 kap. 5 §.

7 kap. 1 § Nationell visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd får återkallas för en utlänning som medvetet har lämnat oriktiga uppgifter eller medvetet har förtigit omständigheter, som varit av betydelse för att få tillståndet. I viseringskodexen finns bestämmelser om upphävande och återkallelse av Schengenvisering.

Om utlänningen har vistats här i landet i mer än fyra år med uppehållstillstånd när frågan om återkallelse prövas av den myndighet som först beslutar i saken, får uppehållstillståndet återkallas enligt första stycket endast om det finns synnerliga skäl för det.

7 kap. 2 § Utöver vad som sägs i 1 § får nationell visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd återkallas, om det finns särskilda skäl för det.

Uppehållstillstånd får dock återkallas enligt första stycket endast för en utlänning som ännu inte har rest in i Sverige.

Utlänningsförordningen (2006:97)

4 kap. 5 § Uppehållstillstånd ska, om inte något annat följer av 5 a eller 5 b §, beviljas en utlänning som på heltid ska delta i

1. en uppdragsutbildning enligt förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor, eller

2. en specialiseringsutbildning för läkare eller tandläkare som förutsätter ett sådant särskilt förordnande som avses i 4 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659).

Ett uppehållstillstånd enligt första stycket ska gälla i minst ett år eller den kortare tid som utbildningen ska pågå. Tillståndstiden får efter ansökan förlängas om förutsättningarna för tillstånd är uppfyllda och utlänningen har gjort godtagbara framsteg i sin utbildning.

Socialförsäkringsbalk (2010:110)

2 kap. 6 § Vissa beräkningar som anges i denna balk ska grundas på ett prisbasbelopp eller förhöjt prisbasbelopp som beräknas för varje år.

2 kap. 7 § Prisbasbeloppet räknas fram genom att basalet 36 396 multipliceras med det jämförelsetal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni året före det som prisbasbeloppet avser och prisläget i juni 1997. Det framräknade prisbasbeloppet avrundas till närmaste hundratal kronor.